

Strategi → 2022-2025

Kommunearkivinstitusjonenes Digitale Ressurssenter SA (KDRS)

● Visjon

KDRS skal være den naturlige samarbeidspartneren for kommunale og fylkeskommunale arkivinstusjoner i arbeidet med håndtering av digitalt skapt materiale.

● Formål

Senteret skal bistå arkivinstusjoner med å yte en nasjonal samordnet tjeneste som ivaretar de faglige kravene til langtidslagring og tilgjengeliggjøring av digital informasjon skapt i kommuner, fylkeskommuner og i andre organisasjoner.

● Mål

KDRS skal i strategiperioden nå følgende mål:

1. KDRS skal påvirke utviklingen av Digitalarkivet slik at det i størst mulig grad ivaretar medlemmenes behov
2. KDRS skal være et ledende kompetansemiljø i Norge på langtidslagring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt materiale i kommunal og fylkeskommunal sektor
3. KDRS skal søke ekspansjon og utvikling innenfor sine tjenesteområder
4. KDRS skal ha et solid driftsgrunnlag og et robust fagmiljø

Strategiske grep frem mot 2025

Frem mot 2025 skal KDRS:

1

Ha tydelig og åpen kommunikasjon med medlemmene rundt fremdrift og prioriteringer

2

Videreføre eksisterende tjenesteportefølje

3

Styrke rollen som kompetansesenter og utviklingsaktør

4

Følge nøye med på og ha dialog med Arkivverket om utviklingen av digitalarkivet

5

Utarbeide et beslutningsunderlag knyttet til en eventuell overgang til Digitalarkivet

6

Legge en plan for medlemmenes overgang til Digitalarkivet og avvikling av KDRS' egen løsning for digital langtidsbevaring

Innhold

- 4 Innledning
- 5 KDRS' omverden: en arkivsektor i endring
- 6 Visjon
- 6 Formål
- 7 Mål
- 8 KDRS fram til 2025 og videre
- 10 Strategiske grep frem mot 2025
- 13 Styringsmodell og finansiering

Innledning

KDRS har i løpet av første halvår 2022 gjennomført en strategiprosess med bred deltakelse. Samtlige medlemmer har vært invitert til å delta på tre strategisamlinger. På disse samlingene ble det diskutert blant annet hvilke muligheter og utfordringer KDRS står overfor, hva Digitalarkivet betyr på kort og lang sikt, hvilke tjenester KDRS skal levere fremover, hvem som skal kunne være medlem og hvordan virksomheten skal styres. Dette strategidokumentet bygger på diskusjonene og anbefalingene som ble gitt av medlemmene underveis i strategiprosessen.

Bakgrunnen for gjennomføringen av strategiprosessen var både at KDRS' forrige strategi hadde varighet ut 2021, og at en ekstern evaluering av KDRS ble fullført i desember 2021. Evalueringen undersøkte treffsikkerheten av KDRS' strategi og hvordan KDRS kan ha størst mulig nytteverdi fremover. Evalueringens funn har utgjort et viktig bakteppe for diskusjonene som har funnet sted i strategiprosessen.

KDRS' omverden: en arkivsektor i endring

Det har skjedd en stor utvikling i arkivsektoren siden opprettelsen av KDRS i 2010, ikke minst knyttet til digitalisering. Volumet av digitalt skapt materiale øker, og offentlig sektor opplever at det er krevende å ta vare på og tilgjengeliggjøre arkivverdig dokumentasjon. Samtidig øker også forventninger fra innbyggere knyttet til brukervennlighet og tilgjengelighet. I tillegg påvirker bl.a. ny arkivlov, satsinger gjennom Digitalarkivet og kommune- og regionreform landskapet som KDRS opererer i.

Digitalisering av arkivfeltet innebærer både muligheter og utfordringer. Det er potensial for å håndtere store datamengder gjennom mønstergjenkjenning, automatisering og bruk av kunstig intelligens. Det er enklere å håndtere og dele data, og det muliggjør utvikling av nye og forbedrede datatjenester. Innebygd arkivering innebærer et potensial for å transformere arkiveringsprosessen.

Å utnytte disse mulighetene krever både kompetanse og finansiering. KDRS' medlemmer peker på at både knapphet på menneskelige og økonomiske ressurser og kompetansegap gjør det krevende å utnytte mulighetene digitalisering gir. Samtidig øker mengden digital skapt materiale, og det er generelt et stort etterslep på deponering. Det er også krevende å fullt ut etterleve regelverk knyttet til personvern og informasjonssikkerhet.

For å sikre at kommunalt og fylkeskommunalt digitalt skapt materiale blir håndtert på en fremtidsrettet og forskriftsmessig måte er det stort behov for samarbeid om utvikling av nye løsninger, kunnskaps- og kompetansedeling og profesjonalisering.

● Visjon

KDRS skal være den naturlige samarbeidspartneren for kommunale og fylkeskommunale arkivinstitusjoner i arbeidet med håndtering av digitalt skapt materiale.

● Formål

Senteret skal bistå arkivinstitusjoner med å yte en nasjonal samordnet tjeneste som ivaretar de faglige kravene til langtidslagring og tilgjengeliggjøring av digital informasjon skapt i kommuner, fylkeskommuner og i andre organisasjoner.

Mål

KDRS skal i strategiperioden nå følgende mål:

- 1 KDRS skal påvirke utviklingen av Digitalarkivet slik at det i størst mulig grad ivaretar medlemmenes behov
- 2 KDRS skal være et ledende kompetansemiljø i Norge på langtidslagring og tilgjengeliggjøring av digitalt skapt materiale i kommunal og fylkeskommunal sektor.
- 3 KDRS skal søke ekspansjon og utvikling innenfor sine tjenesteområder
- 4 KDRS skal ha et solid driftsgrunnlag og et robust fagmiljø

KDRS fram til 2025 og videre

Arkivverket har gjennom Digitalarkivet fått i oppdrag av regjeringen å utvikle, forvalte og drifte en nasjonal fellesløsning for arkiv. Digitalarkivet skal bli en fellesløsning for mottak, bevaring og publisering av digitale, historiske data fra hele arkivfeltet, for statlige, kommunale og private aktører. Det skal være en løsning for å sikre og bevare digitale arkiv for fremtiden, og tilby et nettsted for alle som søker historiske data. Digitalarkivet har som mål å bygge et økosystem der eksterne tjenesteleverandører kan tilby tjenester som bygger på og utfyller det som tilbys gjennom Digitalarkivet. Digitalarkivet kan foreløpig brukes kostnadsfritt.

Siden Digitalarkivet ikke er ferdigstilt og følger en smidig utviklingsmetodikk, er det ved inngangen av denne strategiperioden uklart hva som konkret vil tilbys gjennom løsningen. Basert på eksisterende planer er det naturlig å forvente at Digitalarkivet på sikt vil tilby en tjeneste for digital langtidsbevaring som det vil være relevant for KDRS' medlemmer å ta i bruk. Det fremstår imidlertid som at denne tjenesten kun vil inneholde basisfunksjonalitet, og ikke være tilpasset kommunal sektors behov. Begrensningene vil gjelde både tilpasninger til de vanligste fagsystemene i kommunene og brukervennlighet.

På bakgrunn av den forventede utviklingen legger KDRS til grunn at virksomheten på lengre sikt skal avvikle sin tjeneste for digital langtidsbevaring og utvikle seg i retning av å bli en tjenesteleverandør som kan levere verdikjæpende tjenester for medlemmene knyttet til Digitalarkivet. Avviklingen kan imidlertid ikke finne sted før det er skapt trygghet for at Digitalarkivet kan tilby en brukervennlig tjeneste som ivaretar kommunal sektors grunnleggende behov, samt at langsiktig prismodell er avklart.

Medlemmene har gitt tydelig uttrykk for at det fortsatt vil være behov for KDRS selv om tjenesten for digital langtidsbevaring avvikles. Behovet knytter seg både til utviklingen av tjenester tilpasset kommunale arkiv institusjoner i Digitalarkivets økosystem og til videreføring og utvikling av et faglig fellesskap som tilbyr nettverk og kompetansebygging. Medlemmene ser også et fortsatt behov for en sterk og samlende stemme som i ulike fora kan ivareta det kommunale perspektivet knyttet til digitale arkivtjenester.

Strategiske grep frem mot 2025

Frem mot 2025 skal KDRS:

1

Ha tydelig og åpen kommunikasjon med medlemmene rundt fremdrift og prioriteringer

Denne strategiperioden vil trolig representere en overgangsperiode for KDRS, som vil gå fra å være en leverandør av tjenester i egen regi til å bli en tjenesteleverandør i økosystemet rundt Digitalarkivet. Det knytter seg betydelig usikkerhet til hvordan dette økosystemet vil utvikle seg, og dermed til hvilken rolle KDRS kan og bør ta for å best ivareta medlemmenes behov. En forutsetning for å lykkes er tydelig kommunikasjon og jevnlig dialog mellom styre og administrasjon på den ene side og medlemmene på den andre knyttet til fremdrift, retningsvalg og prioriteringer.

2

Videreføre eksisterende tjenesteportefølje

KDRS skal i strategiperioden fortsette å tilby tjenesten for digital langtidsbevaring. Det skal ikke igangsettes kostnadskrevenende utvikling, men kun gjennomføres nødvendige oppdateringer for å opprettholde sikkerhets- og tjenestenivået. Videre skal KDRS fortsette å utvikle og levere innsynsløsning på en tids- og kostnadseffektiv måte. De mest brukte fagsystemene skal gis prioritet. Det skal være god dialog med medlemmene om utviklingen av innsynsløsningen. Den skal sees i sammenheng med det som på sikt forventes å komme gjennom Digitalarkivet.

3

Styrke rollen som kompetansesenter og utviklingsaktør

KDRS skal videreføre og styrke sitt tilbud knyttet til nettverk og kompetansebygging. Dette skal skje i samarbeid med medlemmene, og bidra til at de hver for seg og i fellesskap rustes til å håndtere de utfordringer man møter knyttet til digital arkivering.

4

Følge nøye med på og ha dialog med Arkivverket om utviklingen av digitalarkivet

KDRS skal ta en fremoverlent rolle opp mot Arkivverket og følge utviklingen av Digitalarkivet tett. KDRS skal jobbe aktivt opp mot Arkivverket for å få dem til å hensynta medlemmenes interesser og behov i utviklingen av Digitalarkivet.

5

Utarbeide et beslutningsunderlag knyttet til en eventuell overgang til Digitalarkivet

KDRS skal i løpet av strategiperioden utarbeide en anbefaling til medlemmene knyttet til en eventuell overgang til Digitalarkivet. Beslutningsunderlaget skal inneholde vurderinger knyttet til Digitalarkivets grunnleggende funksjonalitet, integrasjonsmuligheter gjennom programmeringsgrensesnitt (APIer), kostnadsbilde og betalingsmodell samt styringsmodell og mulighet for påvirkning.

Legge en plan for medlemmenes overgang til Digitalarkivet og avvikling av KDRS' egen løsning for digital langtidsbevaring

Hvis medlemmene beslutter seg for å ta i bruk Digitalarkivet vil det oppstå felles behov for effektiv overføring fra KDRS' digitale depot. KDRS skal tilby tilrettelegging og støtte i denne prosessen. Videre skal KDRS legg en plan for avvikling av tjenesten for digital langtidsbevaring, og gjøre en vurdering av hvordan dette påvirker virksomhetens kostnadsbilde.

Styringsmodell og finansiering

Følgende skal ligge til grunn i gjeldende strategiperiode

Organisasjonsform

- Opprinnelig organisasjonsform opprettholdes
- Medlemmene skal være arkivinstitusjoner

Finansieringsmodell

- Prinsippet med dagens faste medlemskontingent beholdes og indeksreguleres.
- Medlemskontingenten inkluderer 2TB lagringsplass i digitalt depot. Volum utover dette prises særskilt i steg på 1TB med en fastsatt årspris.
- Volumbaserte tjenester prises slik at de i tillegg til økte investerings og driftskostnader også inneholder dekning av andel driftspersonale og administrasjon.
- Det kan etableres prismodell slik at «Online tjenester» til kommuner kan prissettes.

Selskapet kan selge følgende tjenester til medlemmene:

- Spesialistkompetanse og rådgivning
- Kompetanseøkende tjenester utover basis (f.eks. spesialistkurs)

